

Restauració d'una imatge

Mare de Déu de Montserrat
Cèsar Cabanes
1929
Guix policromat, 65 x 31,6 x
27,5 cm

*Seu de l'Òmnium Cultural de
Terrassa*

S'acaba de restaurar *La Mare de Déu de Montserrat*, que Cèsar Cabanes i Badosa (Arenys de Mar, 14 de febrer de 1885 — Terrassa, 14 de febrer de 1952) va realitzar el 1929, i que aquell mateix any va mostrar per primera vegada en una exposició homenatge que la seva ciutat natal li va organitzar al Balneari Lloveras, on van ser exposades cinquanta-set obres més. Una mostra que, segons el seu amic, el pintor Josep Rigol i Fornaguera (Terrassa, 4 d'octubre de 1897 — 7 d'agost de 1986), van visitar més de cinc mil persones.

A Terrassa l'obra es va poder veure per primer cop, entre el 8 i el 23 de febrer de 1930, en una exposició al local dels Amics de les Arts, al carrer de Sant Pere, 28, i que era la primera individual que Cabanes presentava a la ciutat. Aquí també va exposar *Agnès la Puntaire*, *El Perdó* i *L'estudiant de Vic*, tres de les obres més reconegudes d'aquest escultor.

La imatge de la Verge reproduïx molt fidelment el format de la Mare de Déu del Monestir de Montserrat, un model bizantí de caràcter molt hieràtic, que pertany a la tipologia *theotokos*, perquè apareix entronitzada, i a la *Kyriotissa*, perquè porta el nen beneït a la falda. També se la considera *Sedes Sapientiae*, és a dir, tron de la saviesa.

El Nen apareix amb la mà dreta fent el senyal característic de la benedicció —doblegant els dits petit i anular, en representació del número dos, per tant, el Fill— i una pinya a l'altra mà, símbol de la unitat. La Mare de Déu porta un orbe a la mà dreta, que és la representació de l'univers, i amb la seva mà esquerra fa un delicat gest de protecció vers el seu fill. Els colors dominants són el vermell i el daurat, dos tons que plasmen el valor de la llum i de la divinitat.

Aquesta intervenció l'ha portat a terme Conxa Armengol i Ferrer (Terrassa, 26 de juny de 1946), llicenciada en Belles Arts i especialitzada en restauració, que dirigeix el Taller de Conservació i Restauració d'Obres d'Art, obert des de 1991 al carrer de Montserrat, 102, de Terrassa; un taller responsable d'importantes restauracions per a institucions, empreses i particulars. Del seu taller han sortit treballs molt importants, entre d'altres, les intervencions efectuades als retaules, les pintures i talles gòtiques de la Seu d'Ègara, i al plafó de paper pintat situat al vestíbul de l'Escola d'Enginyeria de Terrassa, obra de Pere Viver i Aymerich (Terrassa, 10 de febrer de 1873 — 23 de desembre de 1917). També han resultat interessantíssimes les restauracions d'obres firmades per grans i reconeguts artistes.

Òmnium Cultural de Terrassa va fer l'encàrrec de restauració durant el mes de setembre passat. Segons m'informa Conxa Armengol, la imatge presentava una capa de brutícia generalitzada, sobretot a les parts sortints, i el dit índex de la mà esquerra de la Mare de

Déu estava trencat i enganxat de forma poc acurada. També faltava el dit polze de la mà dreta del Nen. La part inferior de la peanya estava repintada amb pintura plàstica de color blanc i s'hi podien observar aixecaments i petites pèrdues de policromia, en diferents punts de la superfície.

Conxa Armengol ha netejat la pols de la peça amb aspiradora i paletina i ha retirat la repintada de la peanya que cobria la policromia original. També ha desenganxat les restes d'adhesiu que hi havia al dit de la Mare de Déu i l'ha tornat a enganxar correctament. Pel que fa al dit del Nen, ha hagut de fer-ne un altre, ja que l'original estava perdut. Finalment, ha anivellat les pèrdues i ha envernissat i reintegrat els colors amb vernís, pigments i or líquid, aplicant productes estables i reversibles.

Com podem observar en les imatges següents, malgrat que siguin en blanc i negre, després de les intervencions el canvi resulta rellevant.

Ana Fernández Álvarez
anacampanadas@gmail.com